

ЗАЦВЕРДЖАНА
Рашэнне Вілейскага раённага
выканаўчага камітэта
_____№ _____

УСТАВ
ГОСУДАРСТВЕННОГО УЧРЕЖДЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ
“Любанская средняя школа Вилейского района”
(НОВАЯ РЕДАКЦИЯ)

СТАТУТ
ДЗЯРЖАЎНАЙ УСТАНОВЫ АДУКАЦЫІ
“Любанская сярэдняя школа Вілейскага раёна”
(НОВАЯ РЭДАКЦЫЯ)

2017 г.

РАЗДЗЕЛ 1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1.1. Дадзеная рэдакцыя Статута дзяржаўнай установы адукацыі «Любанская сярэдняя школа Вілейскага раёна» (далей - Установа) з'яўляецца новай рэдакцыяй Статута Установы, зацверджанага рашэннем Вілейскага раённага выканаўчага камітэта ад 8 жніўня 2013 г. № 1007 і зарэгістраванага ў Адзіным дзяржаўным рэгістры юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў за № 690374134.

1.2. Установа ажыццяўляе сваю дзейнасць у адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, Грамадзянскім кодэксам Рэспублікі Беларусь, Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, Палажэннем аб установе агульнай сярэдняй адукацыі, сапраўдным Статутам, які зацвярджаецца ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, а таксама іншым дзеючым заканадаўствам.

1.3. Установа з'яўляецца некамерцыйнай арганізацыяй, якая фінансуецца з мясцовага бюджэту. Заснавальнікам Установы з'яўляецца Вілейскі раённы выканаўчы камітэт (далей – Заснавальнік), які ажыццяўляе кіраўніцтва і каардынацыю яе дзейнасці. Месца знаходжання Заснавальніка: 222410, Рэспубліка Беларусь, Мінская вобласць, г. Вілейка, вул. Вадап'янава, д. 24. Органам дзяржаўнага кіравання, упаўнаважаным Заснавальнікам кіраваць маёмасцю Установы, з'яўляецца аддзел адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

1.4. Установа з'яўляецца юрыдычнай асобай, якая мае ў аператыўным кіраванні адасобленую маёмасць, нясе самастойна адказнасць па сваіх абавязацельствах, можа ад свайго імя набываць і ажыццяўляць маёмасныя і немаёмасныя правы, выконваць абавязацельствы, быць істцом і адказчыкам у судзе. Установа мае пячатку з выявай Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, штамп са сваім найменнем, разліковы і іншыя рахункі ў банках Рэспублікі Беларусь.

1.5. Установа функцыянуе ў складзе I-XI класаў, рэалізуе адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі, праграму выхавання і абароны правоў і законных інтарэсаў дзяцей, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, можа рэалізоўваць адукацыйныя праграмы спецыяльнай адукацыі на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі, адукацыйную праграму дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, праграму выхавання дзяцей, якія маюць патрэбу ў аздаравленні.

1.6. Установа ў сваёй рабоце ўзаемадзейнічае з іншымі ўстановамі адукацыі, з установамі культуры, навукі, органамі аховы здароўя,

унутраных спраў, службай занятасці насельніцтва і іншымі дзяржаўнымі і недзяржаўнымі арганізацыямі. Ва Установе не дапускаецца стварэнне і дзейнасць палітычных партый, іншых грамадскіх аб'яднанняў, якія маюць палітычныя мэты, а таксама стварэнне і ананімная або іншая дзейнасць рэлігійных арганізацый, якая супярэчыць заканадаўству. Установа ў пытаннях выхавання на падставе пісьмовых заяў навучэнцаў (законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў) у па-за вучэбны час можа ўзаемадзейнічаць з зарэгістраванымі рэлігійнымі арганізацыямі з улікам іх уплыву на фарміраванне духоўных, культурных і дзяржаўных традыцый беларускага народа. Парадак, умовы, змест і формы такога ўзаемадзеяння вызначаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь па ўзгадненні з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

1.7. Месца знаходжання Установы. 222451, Рэспубліка Беларусь, Мінская вобласць, Вілейскі раён, аг.Любань, вул. Кастрычніцкая, д. 6.

1.8. Поўная назва Установы: на рускай мове: государственное учреждение образования «Любанская средняя школа Вилейского района»; на беларускай мове дзяржаўная ўстанова адукацыі «Любанская сярэдняя школа Вілейскага раёну». Скарочаная назва Установы: на рускай мове: Любанская средняя школа Вилейского района, на беларускай мове: Любанская сярэдняя школа Вілейскага раёну.

1.9. Установа лічыцца створанай як юрыдычная асоба з моманту яе дзяржаўнай рэгістрацыі.

1.10. Змены і дапаўненні ў сапраўдны Статут Установы ўносяцца пасля іх зацвярджэння Заснавальнікам у парадку, устаноўленым дзеючым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

1.11. Дакументацыя ва Установе вядзецца на рускай і беларускай мове.

РАЗДЗЕЛ 2. ТЫП, ВІД, ПРАДМЕТ, МЭТЫ І ЗАДАЧЫ ДЗЕЙНАСЦІ УСТАНОВЫ

2.1. Установа з'яўляецца ўстановай агульнай сярэдняй адукацыі, арганізаванай у выглядзе сярэдняй школы.

2.2. Установа забяспечвае атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі. Агульная сярэдняя адукацыя ўключае ў сябе тры ступені: I ступень — пачатковая адукацыя (I — IV класы); II ступень — базавая адукацыя (V — IX класы); III ступень — сярэдняя адукацыя (X — XI класы). I і II ступені агульнай сярэдняй адукацыі складаюць агульную базавую адукацыю. I, II і III ступені агульнай сярэдняй адукацыі складаюць агульную сярэднюю адукацыю. На I ступені агульнай сярэдняй адукацыі рэалізуецца адукацыйная праграма пачатковай адукацыі. Ва

Установе можа ажыццяўляцца падрыхтоўка дзяцей да навучання на I ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Пачатковая адукацыя дае права на працяг адукацыі на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі. На II ступені агульнай сярэдняй адукацыі рэалізуецца адукацыйная праграма базавай адукацыі. Агульная базавая адукацыя дае права на працяг адукацыі на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі, а таксама на ўзроўнях прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Засваенне зместу адукацыйнай праграмы базавай адукацыі з'яўляецца абавязковым. На III ступені агульнай сярэдняй адукацыі рэалізуецца адукацыйная праграма сярэдняй адукацыі. Агульная сярэдняя адукацыя дае права на працяг адукацыі на ўзроўнях прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай, вышэйшай адукацыі.

2.3. Тэрмін атрымання базавай адукацыі складае 9 гадоў (для асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця – 10 гадоў); агульнай сярэдняй адукацыі – 11 гадоў. Тэрміны навучання на ступенях агульнай сярэдняй адукацыі складаюць: на I ступені – 4 гады (для асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця – 4-5 гадоў); на II ступені – 5 гадоў; на III ступені – 2 гады.

2.4. Навучанне ва Установе арганізавана ў вочнай (дзённай) форме атрымання адукацыі.

2.5. Прадметам дзейнасці Установы з'яўляецца адукацыйная дзейнасць, якая ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам.

2.6. Асноўнай мэтай Установы з'яўляецца стварэнне ўмоў для рэалізацыі канстытуцыйнага права грамадзян на адукацыю, засваенне навучэнцамі зместу адукацыйных праграм і фарміраванне неабходных ведаў, уменняў, навыкаў, інтэлектуальнае, маральнае, творчае і фізічнае развіццё асобы вучняў, фарміраванне гатоўнасці да самастойнага жыццёвага выбару, пачатку працоўнай дзейнасці і працягу адукацыі, выхаванне грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, любові да Радзімы, сям'і, павага правоў і свабод чалавека.

2.7. Асноўнымі задачамі Установы з'яўляюцца: ствараць максімальна спрыяльныя ўмовы для сацыялізацыі, разумовага, духоўнага і фізічнага развіцця асобы вучняў, авалодання рознымі відамі пазнавальнай, творчай і камунікатыўнай дзейнасці; фарміраваць у вучняў грамадзянскасць, патрыятызм і нацыянальную самасвядомасць на аснове дзяржаўнай ідэалогіі; фарміраваць маральную, эстэтычную і экалагічную культуру навучэнцаў; рыхтаваць вучняў да самавызначэння і самарэалізацыі, самастойнага жыцця і працы; рыхтаваць вучняў да паступлення ва ўстановы, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі; выхоўваць у

вучняў павагу да правоў і свабод чалавека, авалодання каштоўнасцямі і навыкамі здаровага ладу жыцця.

2.8. Для дасягнення сваіх мэт і пастаўленых задач Установа ажыццяўляе наступныя віды дзейнасці ў адпаведнасці з агульнадзяржаўным класіфікатарам, зацверджаным Пастановай Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі Рэспублікі Беларусь ад 28 снежня 2006 г. № 65: агульная пачатковая адукацыя (першая ступень агульнай сярэдняй адукацыі) (код 80102); агульная сярэдняя адукацыя (код 80210); іншае адукацыя для дарослых і іншае адукацыя, не ўключаная ў іншыя групы (код 80424); дзейнасць грамадскіх арганізацый, не ўключаных у іншыя групы (код 91330); дзейнасць прафсаюзаў (код 91200); дзейнасць бібліятэк (код 92512); дзейнасць спартыўных аб'ектаў (код 92610), іншая дзейнасць у галіне спорту (код 92620); іншая дзейнасць па арганізацыі адпачынку (код 92720); правядзенне расследаванняў і забеспячэнне бяспекі (код 74600); здача ў наём уласнай нерухомай маёмасці (код 70200); прадастаўленне паслуг сталовай пры Установе (код 55510); пракат іншых бытавых вырабаў і прадметаў асабістага карыстання (код 71400). Ліцэнзуемыя віды дзейнасці: дзейнасць па забеспячэнні бяспекі юрыдычных і фізічных асоб; адукацыйная дзейнасць; грамадскае харчаванне. Права ажыццяўляць дзейнасць, на занятак якой неабходна атрыманне ліцэнзіі, узнікае з моманту атрымання ліцэнзіі і ва ўказаны ў ёй тэрмін і спыняецца па заканчэнні тэрміну яе дзеяння, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам.

2.9. Медыцынскае абслугоўванне забяспечваецца спецыяльна замацаванымі органамі аховы здароўя за Установай медыцынскім персаналам, які разам з адміністрацыяй, педагагічным і тэхнічным персаналам нясе адказнасць за правядзенне лячэбна-прафілактычных мерапрыемстваў, захаванне санітарна-гігіенічных нормаў, рэжым і якасць харчавання навучэнцаў.

2.10. Арганізацыя харчавання навучэнцаў ажыццяўляецца Установай самастойна. Навучэнцы забяспечваюцца харчаваннем за кошт сродкаў законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў, сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, іншых крыніц у адпаведнасці з заканадаўствам.

2.11. Ва Установе на I - III ступені агульнай сярэдняй адукацыі рэалізоўваецца адукацыйная праграма дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі. Тэрмін атрымання дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі вызначаецца вучэбна-праграмай дакументацыяй адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

РАЗДЗЕЛ 3. КРЫНІЦЫ І ПАРАДАК ФАРМІРАВАННЯ МАЁМАСЦІ УСТАНОВЫ

3.1. Маёмасць, перададзеная Установе, знаходзіцца ў камунальнай уласнасці і замацавана за ёй на праве аператыўнага кіравання. Установа ў адносінах да замацаванай за ім маёмасці ажыццяўляе дзейнасць у межах, устаноўленых заканадаўствам, у адпаведнасці з мэтамі сваёй дзейнасці, заданнямі ўласніка і прызначэннем маёмасці на права валодання, карыстання і распараджэння ім.

3.2. Маёмасць Установы складаюць асноўныя фонды, абаротныя сродкі, а таксама іншыя матэрыяльныя каштоўнасці, кошт якіх адлюстроўваецца ў самастойным балансе.

3.3. Установа не мае права без згоды з Заснавальнікам адчуваць або іншым спосабам распараджацца замацаванай за ёй маёмасцю і маёмасцю, набытай за кошт сродкаў, выдзеленых ёй, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам.

3.4. Матэрыяльна-тэхнічная база Установы фарміруецца па дзеючых нарматывах, з улікам забеспячэння атрымання агульнай сярэдняй адукацыі і форм навучання.

3.5. Фінансаванне Установы ажыццяўляецца за кошт сродкаў мясцовага бюджэту на аснове дзяржаўных і мясцовых нарматываў фінансавання, вызначаных у разліку на аднаго навучэнца для дадзенага тыпу і віду Установы. Прыцягненне Установай дадатковых сродкаў не цягне за сабой зніжэнне нарматываў і памераў яго фінансавання з бюджэту.

3.6. Дадатковымі крыніцамі фінансавання Установы з'яўляюцца: сродкі, атрыманыя ад дзейнасці, што прыносіць прыбытак; бязвыплатная (спонсарская) дапамога юрыдычных і фізічных асоб; іншыя крыніцы, не забароненыя заканадаўствам.

3.7. Установа можа ажыццяўляць платную адукацыйную дзейнасць па аказанні дадатковых адукацыйных паслуг, не фінансуемых з бюджэту. Кошт дадатковых адукацыйных паслуг вызначаецца ў адпаведнасці з заканадаўствам з улікам эканамічна абгрунтаваных затрат і зацвярджаецца дырэктарам Установы.

3.8. Грашовыя сродкі, атрыманыя ад дзейнасці, што прыносіць прыбытак, пасля выплаты ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку падаткаў, збораў (пошлін) паступаюць у самастойнае распараджэнне Установы, улічваюцца на асобным балансе, калі іншае не прадугледжана заканадаўствам, і выкарыстоўваюцца на бягучае ўтрыманне, стварэнне і ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы ў адпаведнасці з заканадаўствам.

3.9. Умацаванне, абнаўленне і развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы Установы ажыццяўляецца за кошт бюджэтных сродкаў, а таксама за кошт сродкаў, атрыманых ад дзейнасці, якая прыносіць даходы, бязвыплатнай (спонсарскай) дапамогі арганізацый, фізічных і юрыдычных асоб, іншых відаў дзейнасці, якія не супярэчаць заканадаўству.

РАЗДЗЕЛ 4. ПАРАДАК КІРАВАННЯ ДЗЕЙНАСЦЮ УСТАНОВЫ

4.1. Кіраванне Установай ажыццяўляецца ў адпаведнасці з Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, Палажэннем аб установе агульнай сярэдняй адукацыі, іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, сапраўдным Статутам і будуюцца на спалучэнні прынцыпаў адзінаначалля і самакіравання.

4.2. Установу ўзначальвае дырэктар, які ажыццяўляе непасрэднае кіраванне адукацыйным працэсам і бягучай дзейнасцю Установы. Дырэктар і намеснікі дырэктара па вучэбнай, выхаваўчай і ідэалагічнай рабоце арганізуюць выкананне заканадаўства, рашэнняў дзяржаўных органаў кіравання адукацыяй, Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

4.3. Дырэктар прызначаецца на пасаду і вызваляецца ад пасады начальнікам аддзела адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта па ўзгадненні з Вілейскім раённым выканаўчым камітэтам і ўпраўленнем адукацыі Мінскага абласнога выканаўчага камітэта. З дырэктарам заключаецца кантракт у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам. Намеснікі дырэктара па вучэбнай рабоце прызначаюцца на пасады па ўзгадненні з аддзелам адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта. Намеснік дырэктара па выхаваўчай і ідэалагічнай рабоце прызначаецца на пасаду па ўзгадненні з Вілейскім раённым выканаўчым камітэтам.

4.4. Дырэктар Установы: арганізуе работу Установы; нясе адказнасць за вынікі работы Установы; дзейнічае ад імя Установы, без даверанасці прадстаўляе яе ва ўсіх арганізацыях; заключае дагаворы, выдае даверанасці, адкрывае рахункі ў банках; у межах сваёй кампетэнцыі выдае загады і дае ўказанні, абавязковыя для ўсіх работнікаў і навучэнцаў Установы; мае права выбіраць і быць выбраным у органы самакіравання; у адпаведнасці з заканадаўствам ужывае меры заахвочвання і дысцыплінарнага ўздзеяння да работнікаў і навучэнцаў Установы; зацвярджае структуру і штатны расклад

Установы згодна з тыпавымі штатамі і ў межах сродкаў, выдзеленых на аплату працы; размяркоўвае аб'ёмы педагагічнай нагрузкі сярод педагагічных работнікаў; ажыццяўляе прыём і звальненне работнікаў, зацвярджае іх службовыя інструкцыі; у адпаведнасці з заканадаўствам вызначае формы, сістэмы і памеры аплаты працы работнікаў Установы; у межах, устаноўленых заканадаўствам і сапраўдным Статутам, распараджаецца маёмасцю і нясе персанальную адказнасць за захаванасць маёмасці і яго эфектыўнае выкарыстанне; выступае стараной ад асобы наймальніка ў калектыўных дагаворах з работнікамі Установы; ажыццяўляе іншыя функцыі, прадугледжаныя заканадаўствам.

4.5. Аплата працы дырэктара Установы, у тым ліку яго заахвочванне за вынікі работы, ажыццяўляецца ў парадку, вызначаным заканадаўствам.

4.6. Службовыя абавязкі дырэктара Установы зацвярджае начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

4.7. Дырэктар Установы ў дзейнасці па кіраванні Установай узаемадзейнічае з органамі самакіравання Установы: савет Установы, апякунскі савет, бацькоўскі камітэт, дзейнасць якіх ажыццяўляецца ў адпаведнасці з палажэннямі, зацверджанымі Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь.

4.8. Асноўным органам самакіравання Установы з'яўляецца савет, які ўзначальваецца дырэктарам Установы. Склад савета фарміруецца з прадстаўнікоў навучэнцаў, іх законных прадстаўнікоў, кіраўнікоў структурных падраздзяленняў, педагагічных і іншых работнікаў Установы. У склад савета могуць уваходзіць прадстаўнікі мясцовых выканаўчых і кіруючых органаў, іншых дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў і іншых арганізацый. Агульная колькасць членаў савета - 11. Колькасны склад савета фарміруецца ў наступнай прапорцыі: 25 % – прадстаўнікі навучэнцаў Установы, іх законных прадстаўнікоў; 75 % – прадстаўнікі кіраўнікоў структурных падраздзяленняў Установы, педагагічных і іншых работнікаў Установы, мясцовых выканаўчых і кіруючых органаў, іншых дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, іншых арганізацый. Прадстаўнікі навучэнцаў, іх законных прадстаўнікоў выбіраюцца адкрытым або тайным галасаваннем у класах, аб'яднаннях па інтарэсах, іншых аб'яднаннях навучэнцаў. Прадстаўнікі кіраўнікоў структурных падраздзяленняў, педагагічных і іншых работнікаў Установы выбіраюцца адкрытым або тайным галасаваннем у структурных падраздзяленнях. Прадстаўнікі мясцовых выканаўчых і кіруючых органаў, іншых дзяржаўных органаў,

грамадскіх аб'яднанняў, іншых арганізацый уключаюцца ў склад савета на падставе прапаноў кіраўнікоў названых органаў і арганізацый. Персанальны склад савета зацвярджаецца загадам кіраўніка Установы. Тэрмін паўнамоцтваў савета складае два гады. Рашэнні савета, якія не супярэчаць заканадаўству і зацверджаны кіраўніком Установы, з'яўляюцца абавязковымі для педагогічных і іншых работнікаў Установы, навучэнцаў і іх законных прадстаўнікоў.

РАЗДЗЕЛ 5. ПАРАДАК КАНТРОЛЮ ЗА ДЗЕЙНАСЦЮ УСТАНОВЫ

5.1. Дзяржаўны кантроль за забеспячэннем якасці адукацыі ва Установе ажыццяўляецца ўпаўнаважанымі дзяржаўнымі органамі ў адпаведнасці з заканадаўствам.

5.2. Пісьмовая справаздача вышэйстаячым органам падаецца Установай ва ўсталяваныя тэрміны ў адпаведнасці з патрабаваннямі органаў дзяржаўнай статыстыкі Рэспублікі Беларусь.

5.3. Бухгалтарская справаздача, як сукупнасць паказчыкаў, заснаваных на дадзеных бухгалтарскага ўліку, прадстаўляецца Установай дзяржаўным органам, упаўнаважаным кіраваць дзяржаўнай уласнасцю, на якіх заканадаўствам Рэспублікі Беларусь ускладзена права ажыццяўляць праверку дзейнасці Установы.

5.4. Рэвізіі (праверкі) фінансава-гаспадарчай дзейнасці Установы праводзяцца дзяржаўнымі кантралюючымі органамі, упаўнаважанымі ў адпаведнасці з актамі заканадаўства ажыццяўляць рэвізіі (праверкі) фінансава-гаспадарчай дзейнасці юрыдычных асоб і ўстаноў адукацыі.

5.5. Установа можа ажыццяўляць самакантроль за забеспячэннем якасці адукацыі — комплексны аналіз адукацыйнай дзейнасці, які ўключае самаправерку, самаацэнку адукацыйнай дзейнасці. Парадак і перыядычнасць правядзення самакантролю за забеспячэннем якасці адукацыі вызначаюцца дырэктарам Установы.

РАЗДЗЕЛ 6. ПАРАДАК ФАРМІРАВАННЯ СТРУКТУРЫ І ШТАТНАГА РАСКЛАДУ УСТАНОВЫ

6.1. Установа мае ў сваёй структуры структурныя падраздзяленні. Да структурных падраздзяленняў Установы адносяцца: бібліятэка, пункт карэкцыйна-педагогічнай дапамогі, сталовая, іншыя структурныя падраздзяленні. Установа фарміруе сваю структуру ў адпаведнасці з заканадаўствам і Статутам.

6.2. Штатны расклад Установы зацвярджаецца дырэктарам па ўзгадненні з Заснавальнікам на падставе тыпавых штатных нарматываў, якія зацвярджаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь, у межах сродкаў, выдзеленых на аплату працы.

6.3. Працоўныя адносіны работнікаў ва Установе рэгулююцца працоўнымі дагаворамі (кантрактамі), якія заключаюцца ў адпаведнасці з працоўным заканадаўствам, калектыўным дагаворам, правіламі ўнутранага працоўнага распарадку.

6.4. Прыём на работу і звальненне педагогічных і іншых работнікаў Установы ажыццяўляецца дырэктарам у адпаведнасці з заканадаўствам. Да іншых работнікаў Установы адносяцца асобы, якія ажыццяўляюць адміністрацыйна-гаспадарчыя, інжынерна-тэхнічныя, вытворчыя і іншыя дапаможныя функцыі. Патрабаванні да педагогічных работнікаў вызначаюцца кваліфікацыйнымі характарыстыкамі, службовымі інструкцыямі, зацверджанымі ва ўстаноўленым парадку.

6.5. На педагогічную работу прымаюцца асобы, якія маюць вышэйшую або сярэдняю спецыяльную педагогічную адукацыю. Пры неабходнасці на педагогічную работу могуць быць прыняты асобы, якія маюць вышэйшую або сярэдняю спецыяльную непедагогічную адукацыю з умовай праходжання курсаў перападрыхтоўкі па пэўнаму педагогічнаму профілю. Спецыяльнасць педагогічнага профілю і праходжанне перападрыхтоўкі павінна пацвярджацца адпаведнымі дакументамі. Кваліфікацыйныя патрабаванні да педагогічных работнікаў вызначаюцца адпаведнымі кваліфікацыйнымі характарыстыкамі, якія зацвярджаюцца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам.

6.6. Педагогічную дзейнасць не могуць ажыццяўляць асобы:

6.6.1. пазбаўленыя правы займацца педагогічнай дзейнасцю;

6.6.2. якія маюць судзімасць;

6.6.3. прызнаныя недзеяздольнымі або абмежавана дзеяздольнымі;

6.6.4. якім занятак дадзенай дзейнасцю забаронены рашэннем суда або па медыцынскіх паказаннях. Пералік адпаведных медыцынскіх супрацьпаказанняў і саставаў злачынстваў вызначаецца заканадаўствам.

6.7. Пры ўзнікненні ў перыяд ажыццяўлення педагогічнай дзейнасці абставінаў, якія перашкаджаюць яе ажыццяўленню і прадугледжаных пунктам 6.6 дадзенага Статута, ажыццяўленне педагогічнай дзейнасці спыняецца ў адпаведнасці з заканадаўствам.

6.8. Установа забяспечвае павышэнне кваліфікацыі, стажыроўку кіруючых, педагогічных і іншых работнікаў, іх перападрыхтоўку ва ўстановах (іх падраздзяленнях), якія забяспечваюць павышэнне кваліфікацыі і перападрыхтоўку кадраў, праходжанне псіхалага-

педагагічнай падрыхтоўкі кадраў у адпаведнасці з кваліфікацыйнымі патрабаваннямі да работнікаў сістэмы адукацыі, зацверджанымі ва ўстаноўленым парадку.

6.9. Аплата работы работнікаў Установы ажыццяўляецца ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам, дзеючымі ва Установе палажэннямі аб прэміраванні, надбаўках, матэрыяльнай дапамозе.

6.10. Атэстацыя педагагічных і іншых работнікаў Установы ажыццяўляецца ў парадку, які вызначаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ 7. ПРАВЫ І АДКАЗНАСЦЬ УСТАНОВЫ

7.1. Установа самастойна ў вырашэнні пытанняў арганізацыі адукацыйнага працэсу, ажыццяўлення фінансава-гаспадарчай дзейнасці і іншай дзейнасці ў межах, устаноўленых заканадаўствам.

7.2. Установа ў адпаведнасці з заканадаўствам мае права: ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць; фарміраваць структуру і штатны расклад Установы; ажыццяўляць дзейнасць, якая прыносіць даходы; удзельнічаць у эксперыментальнай і інавацыйнай дзейнасці, дзейнасці па навукова-метадычнаму забеспячэнню адукацыі; уваходзіць у склад асацыяцыі (саюзаў) і іншых аб'яднанняў некамерцыйных арганізацый; ажыццяўляць міжнароднае супрацоўніцтва ў сферы адукацыі. Іншыя правы Установы штанаўліваюцца Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, іншымі актамі заканадаўства, Статутам Установы.

7.3. Установа абавязана забяспечваць: якасць адукацыі; распрацоўку і зацвярджэнне ва ўстаноўленым парадку структурных элементаў навукова-метадычнага забеспячэння адпаведнай адукацыі, яго ўдасканаленне; падбор, прыём на работу і расстаноўку кадраў, павышэнне іх кваліфікацыі; матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне адукацыйнага працэсу ў адпаведнасці з устаноўленымі санітарнымі нормаў, правілаў і гігіенічнымі нарматываў; стварэнне бяспечных умоў пры арганізацыі адукацыйнага працэсу; распрацоўку і прыняцце правілаў унутранага распарадку для навучэнцаў, правіл унутранага працоўнага распарадку Установы; маральнае і матэрыяльнае стымуляванне навучэнцаў, педагагічных і іншых работнікаў Установы; меры сацыяльнай абароны навучэнцаў; азнаямленне навучэнцаў (законных прадстаўнікоў непаўналетніх) пры залічэнні ва Установу са Статутам, а па іх патрабаванні — і з вучэбна-праграмнай дакументацыяй; патранат асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця на працягу двух гадоў пасля атрымання адукацыі ва Установе ў адпаведнасці з Палажэннем аб патранате асоб з асаблівасцямі

псіхафізічнага развіцця, якое зацвярджаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь; садзейнічанне ўпаўнаважаным дзяржаўным органам у правядзенні кантролю за забеспячэннем якасці адукацыі; іншыя абавязкі Установы ўстанаўліваюцца актамі заканадаўства, лакальнымі дакументамі Установы.

7.4. Установа нясе ва ўстаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь парадку адказнасць за: невыкананне функцый, аднесеных да яго кампетэнцыі; неадпаведнасць якасці даецца адукацыі ўстаноўленым патрабаванням; дзеянні, якія выклікалі парушэнні нормаў па ахове здароўя і бяспекі жыцця вучняў і работнікаў Установы, нормаў і правілаў аховы навакольнага асяроддзя ў час адукацыйнага працэсу; невыкананне патрабаванняў санітарных нормаў, правілаў, гігіенічных нарматываў; парушэнне правоў і свабод вучняў і работнікаў Установы; іншую адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь

РАЗДЗЕЛ 8. ПАРАДАК АРГАНІЗАЦЫІ АДУКАЦЫЙНАГА ПРАЦЭСУ

8.1. Навучанне і выхаванне ва Установе ажыццяўляецца на беларускай мове. Вывучэнне рускай, беларускай і адной з двух замежных моў (англійская, нямецкая) ва Установе з'яўляецца абавязковым, за выключэннем асобных катэгорый дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Катэгорыі асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця і парадак вывучэння імі моў вызначаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Абавязковая для вывучэння замежная мова вызначаецца заснавальнікам Установы з улікам запатрабаванняў дзяржавы і магчымасцяў Установы.

8.2. Адукацыйны працэс арганізуецца па навучальных гадах. Навучальны год дзеліцца на чвэрці. Працягласць навучальнага года ўстанаўліваецца з 1 верасня па 31 мая. Калі названыя даты прыпадаюць на нерабочы дзень, то пачатак (заканчэнне) навучальнага года пераносіцца на наступны (папярэдні) працоўны дзень. Для навучэнцаў устанаўліваюцца канікулы на працягу навучальнага года і летнія канікулы. Агульная працягласць канікул на працягу навучальнага года павінна быць не менш трыццаці каляндарных дзён, для навучэнцаў I і II класаў – не менш трыццаці сямі каляндарных дзён. Працягласць летніх канікул павінна быць не менш 12 каляндарных тыдняў, а для навучэнцаў IX класаў – не менш 10 каляндарных тыдняў. Для навучэнцаў I – II класаў у III чвэрці ўстанаўліваюцца дадатковыя канікулы. Тэрміны пачатку, заканчэння і працягласць канікул

вызначаюцца вучэбнымі планамі на бягучы навучальны год, зацверджанымі Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Працягласць урока ў I класах - 35 хвілін, у II - XI класах - 45 хвілін. Працягласць перапынкаў паміж заняткамі вызначаецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі санітарных правілаў і нормаў.

8.3. Адукацыйны працэс пры навучанні і выхаванні на I, II і III ступенях агульнай сярэдняй адукацыі арганізуецца ў рэжыме шасцідзённага школьнага тыдня, які ўключае пяцідзённы вучэбны тыдзень і адзін дзень тыдня для правядзення з навучэнцамі спартыўна-масавых, фізкультурна-аздараўленчых, іншых выхаваўчых мерапрыемстваў, арганізацыі працоўнага навучання і прафесійнай арыентацыі. Працоўная дзейнасць навучэнца можа ўключаць грамадска карысную працу, сферу сацыяльнай дапамогі, часовае працаўладкаванне, працу ў розных формах працоўных аб'яднанняў на працягу навучальнага года і ў канікулярны час.

8.4. Асноўнай формай арганізацыі адукацыйнага працэсу з'яўляецца вучэбны заняткаў: урок, назіранне, экскурсія і іншы заняткаў. Вучэбныя заняткі могуць праводзіцца па зменах. Дадаткова праводзяцца факультатыўныя, стымулюючыя, падтрымліваючыя заняткі, вучэбна-папявыя зборы, грамадска карысная праца.

8.5. Вывучэнне вучэбных прадметаў ажыццяўляецца на базавым узроўні. У адпаведнасці з Праграмай дзейнасці Урада Рэспублікі Беларусь на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі ва ўстанове можа быць уведзена профільнае навучанне, у межах якога прадугледжана вывучэнне асобных вучэбных прадметаў на павышаным узроўні, а таксама магчымасць правядзення факультатыўных заняткаў прафесійнай накіраванасці з мэтай арыентацыі на атрыманне педагагічных спецыяльнасцей, спецыяльнасцей дзяржаўных органаў забеспячэння нацыянальнай бяспекі Рэспублікі Беларусь і іншых спецыяльнасцей.

Навучэнцы, зыходзячы са схільнасцей, жаданняў і стану здароўя, з улікам пажаданняў іх законных прадстаўнікоў могуць вывучаць асобныя навучальныя прадметы на павышаным узроўні на факультатыўных занятках у межах колькасці вучэбных гадзін на правядзенне факультатыўных заняткаў, устаноўленай тыпавым вучэбным планам. Факультатыўныя заняткі могуць быць прыродазнаўча-матэматычнай, гуманітарнай, грамадазнаўчай, экалагічнай, ваенна - патрыятычнай, музычнай, харэаграфічнай, мастацкай, тэатральнай, спартыўнай і іншай накіраванасці. Факультатыўныя заняткі, як правіла, праводзяцца да пачатку альбо

пасля завяршэння ўрокаў. Факультатыўныя заняткі ў V – XI класах могуць праводзіцца ў шосты школьны дзень.

8.6. Адукацыйны працэс пры рэалізацыі адукацыйных праграм агульнай сярэдняй адукацыі ажыццяўляецца ў класах, у тым ліку класах інтэграванага навучання і выхавання, індывідуальна. Класы інтэграванага навучання і выхавання – класы, якія ствараюцца на I, II ступенях агульнай сярэдняй адукацыі, у якіх рэалізуюцца адукацыйныя праграмы агульнай сярэдняй адукацыі і адукацыйныя праграмы спецыяльнай адукацыі.

8.7. Напаўняльнасць класаў не перавышае: у I–IV класах – 20 навучэнцаў; у V–XI класах – 25 навучэнцаў; напаўняльнасць класаў інтэграванага навучання і выхавання не перавышае 20 навучэнцаў.

8.8. Класы могуць дзяліцца на групы ў выпадках і парадку, якія вызначаюцца Палажэннем аб установе агульнай сярэдняй адукацыі або яе відзе.

8.9. Адукацыйны працэс ажыццяўляецца індывідуальна на падставе рашэння кіраўніка Установы ў адпаведнасці з індывідуальным вучэбным планам ці ў выпадках і парадку, якія вызначаюцца Палажэннем аб установе агульнай сярэдняй адукацыі або яе відзе. Для вырашэння пытання аб пераводзе вучня на навучанне па індывідуальным вучэбным плане яго законныя прадстаўнікі, як правіла, да 31 жніўня падаюць заяву на імя дырэктара Установы. Рашэнне аб пераводзе навучэнца на навучанне па індывідуальным вучэбным плане, аб парадку і формах правядзення прамежкавай атэстацыі (за чвэрць) па вучэбных прадметах, якія вучань вывучае самастойна ў межах індывідуальнага вучэбнага плана, прымаецца педагогічным саветам Установы, зацвярджаецца загадам яе дырэктара і даводзіцца да ведама вучня і яго законных прадстаўнікоў. Навучанне і выхаванне вучня па індывідуальным вучэбным плане можа быць спынена: па заяве яго законных прадстаўнікоў; па рашэнні педагогічнага савета Установы, калі вучань атрымаў гадавую адзнаку «0» балаў па адным з вучэбных прадметаў, які ён вывучаў самастойна.

8.10. Для навучэнцаў, якія па медыцынскіх паказаннях часова або пастаянна не могуць наведваць Установу, ствараюцца ўмовы для атрымання агульнай сярэдняй адукацыі на даму. Пералік медыцынскіх паказанняў для атрымання агульнай сярэдняй адукацыі на даму вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. Рашэнне аб атрыманні агульнай сярэдняй адукацыі на даму прымаецца аддзелам адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта на падставе заявы навучэнца (законнага прадстаўніка непаўналетняга навучэнца) і заключэння ўрачэбна - кансультацыйнай

камісіі. Парадак арганізацыі атрымання агульнай сярэдняй адукацыі на даму вызначаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь па ўзгадненні з Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь.

8.11. Асноўнай формай арганізацыі адукацыйнага працэсу пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі з'яўляецца занятак (урок). Адукацыйны працэс пры рэалізацыі адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ажыццяўляецца ў аб'яднаннях па інтарэсах або індывідуальна. Аб'яднанне па інтарэсах ствараецца з ліку дзяцей і моладзі на аснове агульнага інтарэсу да канкрэтнага кірунку дзейнасці. Да аб'яднанняў па інтарэсах адносяцца гурток, клуб, секцыя, студыя, майстэрня, лабараторыя, аркестр, хор, ансамбль, тэатр, навуковае таварыства навучэнцаў і іншыя аб'яднанні. Аб'яднанні па інтарэсах могуць быць аднаўзроставымі і рознаўзроставымі. Аб'яднанні па інтарэсах могуць стварацца для работы з пераменным складам навучэнцаў. Напаўняльнасць аб'яднання па інтарэсах першага года навучання складае ад 12 да 15 навучэнцаў, другога і наступных гадоў навучання — не менш за 8 вучняў. Заснавальнік Установы можа ўстанаўліваць меншую напаўняльнасць аб'яднання па інтарэсах. У выпадках, прадугледжаных вучэбна-праграмнай дакументацыяй адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, аб'яднанне па інтарэсах можа дзяліцца на падгрупы. Адукацыйны працэс ажыццяўляецца індывідуальна на падставе рашэння кіраўніка Установы ў адпаведнасці з індывідуальнай праграмай дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

8.12. Установа для аказання дапамогі сям'і ў навучанні і выхаванні навучэнцаў, стварэння ўмоў для развіцця творчых здольнасцяў навучэнцаў па жаданні і запытам законных прадстаўнікоў навучэнцаў можа адкрываць групы падоўжанага дня для навучэнцаў I–IX класаў, палажэнне аб якіх зацвярджаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Колькасць груп падоўжанага дня залежыць ад колькасці пададзеных заяў і магчымасцяў Установы.

8.13. Арганізацыя адукацыйнага працэсу ва Установе ажыццяўляецца ў адпаведнасці з адукацыйнымі стандартамі, а таксама тыповым вучэбным планам і вучэбнымі праграмамі, распрацаванымі і зацверджанымі Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Штогод на аснове тыпавога вучэбнага плана, зацверджанага Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь, Установа распрацоўвае вучэбны план Установы, які зацвярджаецца дырэктарам па ўзгадненні з аддзелам адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

8.14. Навучэнцы, за выключэннем экстэрнаў, праходзяць бягучую, прамежжавую і выніковую атэстацыю. Парадак атэстацыі ў парадку

экстэрнату вызначаецца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Атэстацыя вучняў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з нормамі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці па кожным вучэбным прадмеце, якія зацвярджаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Бягучая атэстацыя праводзіцца на вучэбных занятках з выстаўленнем адзнак. Прамежкавая атэстацыя выражаецца ў выстаўленні адзнак за чвэрць з улікам вынікаў бягучай атэстацыі. Бягучая і прамежкавая атэстацыя навучэнцаў I і II класаў ажыццяўляецца на змястоўна-ацэначнай аснове, якая прадугледжвае слоўную ацэнку вынікаў вучэбнай дзейнасці навучэнцаў, без выстаўлення адзнак. Вынікі бягучай і прамежкавай атэстацыі навучэнцаў, за выключэннем навучэнцаў I і II класаў, ацэньваюцца адзнакамі ў балах па дзесяцібальнай шкале, у тым ліку адзнакай 0 (нуль) балаў, альбо адзнакамі «залічана», «не залічана», «не атэставаны(а)» або робяцца запісы «вызвалены(а)», «не вывучаў(ла)». Станоўчымі з'яўляюцца адзнакі ад 1 (аднаго) да 10 (дзесяці) балаў, «залічана» і запісы «вызвалены(а)», «не вывучаў(а)». Пры правядзенні прамежкавай і выніковай атэстацыі ажыццяўляецца ацэнка паводзін вучняў, якая выражаецца наступнымі характарыстыкамі: «прыкладныя», «здавальняючыя», «нездавальняючыя». Крытэрыі ацэнкі паводзін навучэнцаў вызначаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Парадак правядзення бягучай і прамежкавай атэстацыі вызначаецца Правіламі правядзення атэстацыі навучэнцаў пры засваенні зместу адукацыйных праграм агульнай сярэдняй адукацыі. Выніковая атэстацыя праводзіцца па завяршэнні вучэбнага года, навучання і выхавання на II і III ступенях агульнай сярэдняй адукацыі. Выніковая атэстацыя па завяршэнні навучальнага года выражаецца ў выстаўленні адзнак за год (гадавых адзнак) з улікам вынікаў прамежкавай атэстацыі ў бягучым навучальным годзе. Выніковая атэстацыя па завяршэнні навучання і выхавання на II і III ступенях агульнай сярэдняй адукацыі выражаецца ў выстаўленні выніковых адзнак па вучэбных прадметах, па якіх праводзяцца выпускныя экзамены, з улікам гадавой і экзаменацыйнай адзнак. Пералік навучальных прадметаў, па якіх праводзяцца выпускныя экзамены, формы правядзення выпускных экзаменаў штогод да пачатку навучальнага года ўстанаўліваюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. Навучэнцы па медыцынскіх і іншых паказчыках могуць быць вызвалены ад выпускных экзаменаў. Пералік захворванняў, якія з'яўляюцца медыцынскім паказчыкам для вызвалення навучэнцаў ад выпускных экзаменаў, вызначаецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. Іншыя падставы вызвалення навучэнцаў ад выпускных экзаменаў вызначаюцца Міністэрствам адукацыі Рэспублікі

Беларусь. У выпадку вызвалення навучэнцаў ад выпускных экзаменаў выніковая атэстацыя ажыццяўляецца на падставе гадавых адзнак. Да выніковай атэстацыі дапускаюцца навучэнцы, якія выканалі навучальныя планы і навучальныя праграмы. Вынікі выніковай атэстацыі навучэнцаў ацэньваюцца адзнакамі ў балах па дзесяцібальнай шкале, у тым ліку адзнакай 0 (нуль) балаў, альбо адзнакамі «залічана», «не залічана», «не атэставаны(а)» або робяцца запісы «вызвалены(а)», «не вывучаў(ла)». Станоўчымі з'яўляюцца адзнакі ад 1 (аднаго) да 10 (дзесяці) балаў, «залічана» і запісы «вызвалены(а)», «не вывучаў(ла)». Навучэнцам, якія не прайшлі выніковую атэстацыю ва ўстаноўлены тэрмін па ўважлівай прычыне, навучэнцам, якія не прайшлі выніковую атэстацыю ва ўстаноўлены тэрмін без уважлівых прычын або атрымалі па яе выніках адзнакі 0 (нуль) балаў, «не залічана», «не атэставаны(а)», даецца права праходжання выніковай атэстацыі ў іншы тэрмін. Парадак правядзення выніковай атэстацыі навучэнцаў пры засваенні зместу адукацыйных праграм агульнай сярэдняй адукацыі вызначаецца Правіламі правядзення атэстацыі навучэнцаў пры засваенні зместу адукацыйных праграм агульнай сярэдняй адукацыі. Формы, парадак ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці і правядзення бягучай і выніковай атэстацыі навучэнцаў пры засваенні зместу адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі вызначаюцца Правіламі правядзення атэстацыі навучэнцаў пры засваенні зместу адукацыйнай праграмы дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

8.15. Навучэнцам, якія засвоілі змест адукацыйнай праграмы базавай адукацыі, выдаецца пасведчанне аб агульнай базавай адукацыі (пасведчанне аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай). Пасведчанне аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай выдаецца навучэнцам, якія маюць за два апошнія гады навучання і выхавання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі гадавыя адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па ўсіх вучэбных прадметах (акрамя вучэбнага прадмета «Фізічная культура і здароўе», па якім ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў або «залічана», вучэбных прадметаў «Працоўнае навучанне» і «Чарчэнне», па якім ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў) і прыкладныя паводзіны, а таксама адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па ўсіх вучэбных прадметах, па якіх праводзяцца выпускныя экзамены за перыяд навучання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Вызваленне навучэнцаў ад вывучэння асобнага навучальнага прадмета не з'яўляецца перашкодай для выдачы пасведчання аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай пры выкананні імі патрабаванняў, прадугледжаных часткай другой гэтага пункта. Навучэнцам, якія былі вызвалены ад выпускнога экзамена па

навучальным прадмеце, пры выдачы пасведчання аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай у якасці выніковай адзнакі па гэтым навучальным прадмеце залічваецца гадавая адзнака.

8.16. Навучэнцам, якія засвоілі змест адукацыйнай праграмы сярэдняй адукацыі, выдаецца атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі (атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі асобага ўзору з узнагароджаннем залатым (сярэбраным) медалём). Атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі асобага ўзору з узнагароджаннем залатым медалём выдаецца навучэнцам, якія маюць пасведчанне аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай і за перыяд навучання і выхавання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі гадавыя адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па ўсіх вучэбных прадметах (акрамя вучэбнага прадмета «Фізічная культура і здароўе», па якім ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў або «залічана», вучэбнага прадмета «Дапрызыўная і медыцынская падрыхтоўка», па якім ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў) і прыкладныя паводзіны, а таксама адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па ўсіх вучэбных прадметах, па якіх праводзяцца выпускныя экзамены за перыяд навучання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Атэстат аб агульнай сярэдняй адукацыі асобага ўзору з узнагароджаннем сярэбраным медалём выдаецца навучэнцам, якія маюць пасведчанне аб агульнай базавай адукацыі з адзнакай і за перыяд навучання і выхавання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі гадавыя адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па ўсіх вучэбных прадметах (акрамя вучэбнага прадмета «Фізічная культура і здароўе», па якім ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў або «залічана», вучэбнага прадмета «Дапрызыўная і медыцынская падрыхтоўка» і іншых (аднаго або двух) вучэбных прадметаў, па якіх ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў) і прыкладныя паводзіны, а таксама адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў па вучэбных прадметах і адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў па тых жа вучэбных прадметах, па якіх ім выстаўлены гадавыя адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў і па якіх праводзяцца выпускныя экзамены за перыяд навучання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Вызваленне навучэнцаў ад вывучэння асобнага навучальнага прадмета не з'яўляецца перашкодай для выдачы атэстата аб агульнай сярэдняй адукацыі асобага ўзору з узнагароджаннем залатым (сярэбраным) медалём пры выкананні імі адпаведна патрабаванняў, прадугледжаных часткамі другой і трэцяй гэтага пункта. Навучэнцам, якія былі вызвалены ад выпускнога экзамена па навучальным прадмеце, пры выдачы атэстата аб агульнай сярэдняй адукацыі асобага ўзору з узнагароджаннем залатым (сярэбраным)

медалём у якасці выніковай адзнакі па гэтым навучальным прадмеце залічваецца гадавая адзнака.

8.17. Пры выдачы атэстата аб агульнай сярэдняй адукацыі навучэнцы, якія маюць за перыяд навучання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі прыкладныя паводзіны і па адным ці двух вучэбных прадметах гадавая адзнакі 10 (дзесяць) і (або) 9 (дзевяць) балаў, а па іншых вучэбных прадметах гадавая адзнакі не ніжэй 6 (шасці) балаў, узнагароджваюцца пахвальнымі лістамі. Рашэнне аб узнагароджанні вучня пахвальным лістом прымаецца дырэктарам Установы.

8.18. Навучэнцам, якія засвоілі змест адукацыйнай праграмы спецыяльнай адукацыі на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі для асоб з інтэлектуальнай недастатковасцю выдаецца пасведчанне аб спецыяльнай адукацыі.

8.19. Навучэнцам, якія не завяршылі засваенне зместу адукацыйных праграм, выдаецца даведка аб навучанні.

8.20. Узоры, апісанні дакументаў аб адукацыі і навучанні, парадак іх запаўнення уліку і выдачы зацвярджаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь. У выпадку страты, прывядзення ў непрыдатнасць дакумента аб адукацыі (дакумента аб навучанні) выдаецца яго дублікат. Дублікат дакумента аб адукацыі (дакумента аб навучанні) мае сілу дакумента аб адукацыі (дадатак да яго, дакумент аб навучанні). Парадак выдачы дубліката дакумента аб адукацыі (дакумента аб навучанні) вызначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

8.21. Выхаваўчы працэс ва Установе арганізуецца на аснове: дзяржаўнай палітыкі па падтрымцы дзяцей, якія дасягнулі высокіх паказчыкаў у вучэбнай і грамадскай працы, і дзяцей, якія маюць патрэбу ў аздараўленні; дзяржаўнай палітыкі па падтрымцы дзяцей, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, і дзяцей, якія маюць патрэбу ў асаблівых умовах выхавання; педагагічна абгрунтаванага выбару формаў, метадаў і сродкаў выхавання; культурных традыцый і каштоўнасцяў беларускага народа, дасягненняў сусветнай культуры; сучасных выхаваўчых і інфармацыйных тэхналогій.

8.22. Асноўнымі патрабаваннямі да арганізацыі выхаваўчага працэсу з'яўляюцца: забеспячэнне рэалізацыі праграм выхавання; рэалізацыя сістэмнасці і адзінства педагагічных патрабаванняў; адпаведнасць зместу, формаў і метадаў выхавання яго мэтам і задачам; рэалізацыя асобасна-арыентаванага падыходу; стварэнне ўмоў для развіцця творчых здольнасцяў навучэнцаў, уцягванне іх у розныя віды сацыяльна значнай дзейнасці; прафілактыка супрацьпраўных паводзін навучэнцаў; педагагічная падтрымка дзіцячых, моладзевых і іншых грамадскіх аб'яднанняў; ахова жыцця і здароўя навучэнцаў.

8.23. Асноўнымі накірункамі выхавання з'яўляюцца: грамадзянскае і патрыятычнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў актыўнай грамадзянскай пазіцыі, патрыятызму, прававой, палітычнай і інфармацыйнай культуры; ідэалагічнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў ведання асноў ідэалогіі Беларускай дзяржавы, прывіццё падростаючаму пакаленню асноўных каштоўнасцяў, ідэй, перакананняў, якія адлюстроўваюць сутнасць Беларускай дзяржаўнасці; маральнае выхаванне, накіраванае на далучэнне навучэнцаў да агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцяў; эстэтычнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнца эстэтычнага густу, развіццё пачуцця прыгожага; выхаванне культуры самапазнання і самарэгуляцыі асобы, накіраванае на фарміраванне ў навучэнца патрэбы ў самаразвіцці і сацыяльным узаемадзеянні, псіхалагічнай культуры; выхаванне культуры здаровага ладу жыцця, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў навыкаў здаровага ладу жыцця, ўсведамленне значнасці здароўя як каштоўнасці, фізічнае ўдасканаленне; гендэрнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў уяўленняў аб ролі і жыццёвым прызначэнні мужчын і жанчын у сучасным грамадстве; сямейнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў каштоўнасчых адносін да сям'і і выхавання дзяцей; працоўнае і прафесійнае выхаванне, накіраванае на разуменне навучэнцамі працы як асобнай і сацыяльнай каштоўнасці, усведамленне прафесійнага выбару, сацыяльнай значнасці прафесійнай дзейнасці; экалагічнае выхаванне, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў каштоўнасчых адносін да прыроды; выхаванне культуры бяспечнай жыццядзейнасці, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў бяспечных паводзін у сацыяльнай і прафесійнай дзейнасці, паўсядзённым жыцці; выхаванне культуры побыту і вольнага часу, накіраванае на фарміраванне ў навучэнцаў каштоўнасчых адносін да матэрыяльнага асяроддзя, умення мэтазгодна і эфектыўна выкарыстоўваць вольны час.

8.24. Праграма выхаваўчай работы Установы распрацоўваецца тэрмінам на пяць гадоў на аснове адпаведнай комплекснай праграмы выхавання дзяцей і навучэнскай моладзі і вызначае мэты, задачы, асноўныя напрамкі, формы і метады выхавання навучэнцаў з улікам асаблівасцей, патрэбнасцей і інтарэсаў навучэнцаў ва Установе і зацвярджаецца дырэктарам Установы.

8.25. План выхаваўчай работы Установы распрацоўваецца на бягучы навучальны год на аснове праграмы выхаваўчай работы Установы, вызначае мерапрыемствы па рэалізацыі асноўных напрамкаў выхавання навучэнцаў, тэрміны, месца іх правядзення, удзельнікаў,

асоб, адказных за іх правядзенне, і зацвярджаецца дырэктарам Установы.

РАЗДЗЕЛ 9. ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ УДЗЕЛЬНІКАЎ АДУКАЦЫЙНАГА ПРАЦЭСУ

9.1. Удзельнікамі адукацыйнага працэсу ва Установе з'яўляюцца навучэнцы, педагагічныя работнікі, законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў.

9.2. Прыём асоб ва Установу для атрымання агульнай сярэдняй адукацыі ажыццяўляецца без уступных выпрабаванняў на падставе яго заявы пры прад'яўленні ім пасведчання аб нараджэнні або дакумента, які сведчыць асобу, і медыцынскай даведкі аб стане здароўя. Ад імя непаўналетняга заява можа быць пададзена яго законным прадстаўніком. У I клас прымаюцца асобы, якім на 1 верасня адпаведнага навучальнага года спаўняецца шэсць і больш гадоў. Па жаданні аднаго з законных прадстаўнікоў дзіцяці дапускаецца прыём у I клас асобы, якому шэсць гадоў споўніцца ў перыяд з 1 па 30 верасня адпаведнага навучальнага года. У I клас Установы прымаюцца ў першую чаргу дзеці, якія пражываюць на тэрыторыі мікрараёна, замацаванага рашэннем Вілейскага раённага выканаўчага камітэта за Установай. Дзеці, якія не пражываюць на тэрыторыі дадзенага мікрараёна, могуць быць залічаны ва Установу пры наяўнасці свабодных месцаў. Для прыёму дзяцей у I клас Установы законныя прадстаўнікі ў перыяд з 1 чэрвеня па 28 жніўня падаюць заяву на імя дырэктара Установы і прадастаўляюць наступныя дакументы: копію пасведчання аб нараджэнні дзіцяці; медыцынскую даведку аб стане здароўя дзіцяці. Залічэнне дзяцей афармляецца загадам дырэктара Установы не пазней за 31 жніўня і даводзіцца да законных прадстаўнікоў. Прыём у парадку пераводу навучэнца з іншай установы агульнай сярэдняй адукацыі для навучання ў адпаведным класе на I і II ступенях агульнай сярэдняй адукацыі ажыццяўляецца на падставе заявы яго законных прадстаўнікоў пры наяўнасці свабодных месцаў. Прыём асоб ва Установу для навучання ў адпаведным класе на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі ажыццяўляецца на падставе заявы на імя дырэктара Установы і наступных дакументаў: пасведчання аб агульнай базавай адукацыі; даведкі аб паспяховасці, даведкі аб навучанні (акадэмічная даведка) – для асоб, адлічаных з устаноў, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай або сярэдняй спецыяльнай адукацыі; даведкі аб стане здароўя дзіцяці. Прыём асобы для атрымання дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ажыццяўляецца на

падставе яго заявы пры прад'яўленні ім пасведчання аб нараджэнні або дакумента, які сведчыць асобу.

Ад імя непаўналетняга заява можа быць пададзена яго законным прадстаўніком. Навучэнцы адлічваюцца з Установы: у сувязі з завяршэннем навучання ва Установе; у сувязі з пераходам у іншыя агульнаадукацыйныя ўстановы або ва ўстановы, якія забяспечваюць атрыманне прафесійна - тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай адукацыі; па асабістым жаданні ў сувязі з пераходам на самастойную форму атрымання адукацыі; за непаспяховасць, сістэматычнае парушэнне вучэбнай дысцыпліны і правілаў унутранага распарадку Установы пры навучанні на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі. Рашэнне аб адлічэнні навучэнцаў з Установы па падставах, прадугледжаных дадзеным Статутам, прымаецца педагогічным саветам Установы.

9.3. Рашэнне педагогічнага савета аб выключэнні з III ступені агульнай сярэдняй адукацыі непаўналетняга вучня за непаспяховасць, сістэматычнае парушэнне вучэбнай дысцыпліны і правілаў унутранага распарадку Установы прымаецца па ўзгадненні з камісіяй па справах непаўналетніх Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

9.4. Рашэнне педагогічнага савета аб выключэнні з III ступені агульнай сярэдняй адукацыі дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, іншых законных прадстаўнікоў, за непаспяховасць, сістэматычнае парушэнне вучэбнай дысцыпліны і правілаў унутранага распарадку Установы можа быць прынята толькі па ўзгадненні з органам апекі і папярэжальства па месцы жыхарства навучэнца.

9.5. Установа не мае права перашкаджаць пераводу навучэнца ў іншую ўстанову.

9.6.1. Навучэнцы маюць права на: атрыманне бясплатнай агульнай сярэдняй адукацыі, спецыяльнай адукацыі, дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў у парадку, прадугледжаным заканадаўствам; адукацыю ў адпаведнасці з адукацыйнымі стандартамі і адукацыйнымі праграмамі агульнай сярэдняй адукацыі, адукацыйнымі праграмамі дадатковай адукацыі і адукацыйнымі праграмамі спецыяльнай адукацыі. Выбар факультатыўных заняткаў у межах устаноўленага тыпавым вучэбным планам колькасці гадзін факультатыўных заняткаў; навучанне па індывідуальным вучэбным плане ў межах зместу адукацыйнай праграмы; ахову свайго жыцця і здароўя ў ходзе адукацыйнага працэсу; стварэнне спецыяльных умоў для атрымання адукацыі з улікам асаблівасцяў іх псіхафізічнага развіцця; атрыманне сацыяльна-педагогічнай і псіхалагічнай дапамогі з боку спецыялістаў Установы; бясплатную карэкцыю фізічных і (або) псіхічных парушэнняў;

забеспячэнне падручнікамі і навучальнымі дапаможнікамі ў парадку, устаноўленым Урадам Рэспублікі Беларусь; бясплатнае карыстанне інфармацыйнымі рэсурсамі бібліятэкі, вучэбнай, фізкультурна-спартыўнай базай Установы; своєчасовае атрыманне інфармацыі аб ацэнцы вынікаў уласнай вучэбнай дзейнасці, тэрмінах атэстацыі; заахвочванне за поспехі ў вучэбнай, даследчай, спартыўна - масавай, творчай, грамадскай дзейнасці; удзел у кіраванні Установай праз органы самакіравання; удзел у маладзёжных і дзіцячых грамадскіх аб'яднаннях, дзейнасць якіх не супярэчыць заканадаўству; удзел у алімпіядах, конкурсах, турнірах, фестывалях, канферэнцыях, семінарах і іншых адукацыйных мерапрыемствах, спартыўна-масавай, грамадскай, эксперыментальнай, інавацыйнай дзейнасці; атрыманне харчавання ва Установе ў парадку і на ўмовах, якія вызначаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь; канікулы; абарону сваіх правоў, гонару і годнасці ў працэсе атрымання адукацыі. Іншыя правы навучэнцаў устанаўліваюцца Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, іншымі актамі заканадаўства, лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Установы.

9.6.2. Навучэнцы абавязаны: добрасумленна і адказна ставіцца да засваення зместу адукацыйных праграм, праграм выхавання; клапаціцца аб сваім здароўі, імкнуцца да маральнага, духоўнага і фізічнага развіцця і самаўдасканалення; выконваць патрабаванні ўстаноўчых дакументаў, правілаў унутранага распарадку для навучэнцаў; паважаць гонар і годнасць іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу; не дапускаць прычынэння шкоды свайму здароўю і здароўю іншых асоб; быць дысцыплінаванымі, клапаціцца аб рэпутацыі Установы, падтрымліваць традыцыі, дастойна весці сябе ва Установе і за яе межамі; прытрымлівацца класічнага, дзелавага стылю адзення; падпарадкоўвацца рашэнням органаў кіравання і самакіравання Установы, прынятым у межах іх кампетэнцыі і якія не супярэчаць заканадаўству Рэспублікі Беларусь; выконваць патрабаванні педагагічных і іншых работнікаў Установы ў вобласці, аднесенай Статутам і правіламі ўнутранага распарадку Установы да іх кампетэнцыі; абавязкова наведваць вучэбныя заняткі па раскладзе, агульныя і класныя сходы, пазакласныя і пазашкольныя мерапрыемствы; прыходзіць ва Установу за 10 хвілін да пачатку вучэбных заняткаў і сыходзіць толькі пасля іх заканчэння або па спецыяльнаму дазволу адміністрацыі Установы; акуратна весці дзённік, падаваць яго настаўнікам для выстаўлення адзнак; праяўляць міласэрнасць, чалавечнасць, павагу да старэйшых і ровеснікаў; беражліва адносіцца да маёмасці Установы; з павагай ставіцца да нацыянальнай гісторыі, культуры свайго і іншых народаў; ахоўваць

прыроднае асяроддзе; удзельнічаць у грамадска карыснай працы, у працы па самаабслугоўванні. На занятках не дапускаецца: вячэрні макіяж, святочныя і экстравагантныя прычоскі («дрэды», афарбаваныя ў экстрэмальна-яркія колеры валасы, выстрыганні), багацце біжутэрыі, пірсінг, карыстацца перагаворнымі прыладамі, аўдыё - і відэаапаратурай, якая запісвае і прайгравае.

9.6.3. За парушэнне Статута і правілаў унутранага распарадку Установы навучэнец можа быць прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці. Падставамі для прыцягнення навучэнца да дысцыплінарнай адказнасці з'яўляюцца супрацьпраўнае, віноўнае (наўмыснае або па неасцярожнасці) невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў, ускладзеных на яго заканадаўствам, устаўнымі дакументамі і іншымі лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Установы ў выглядзе наступных дзеянняў (бяздзейнасці): спазнення або няўкі без важных прычын на навучальныя заняткі (заняткі); парушэння дысцыпліны ў ходзе адукацыйнага працэсу; невыканання без важных прычын законнага патрабавання педагагічнага работніка; знявагі ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу; распаўсюджвання інфармацыі, якая наносіць шкоду здароўю навучэнцаў; псаванне будынкаў, збудаванняў, абсталявання або іншай маёмасці Установы; невыканання (парушэння) патрабаванняў заканадаўства аб ахове здароўя, пажарнай бяспецы; распіцця алкагольных напояў, слабаалкагольных напояў, піва, ужывання наркатычных сродкаў, псіхатропных, таксічных і іншых адурманьваючых рэчываў у будынках і на іншай тэрыторыі Установы альбо з'яўлення ў названых месцах у стане алкагольнага, наркатычнага або таксічнага ап'янення; курэння (спажывання) тытунёвых вырабаў у будынках і на іншай тэрыторыі Установы; іншых супрацьпраўных дзеянняў (бяздзейнасці). Не прызнаецца дысцыплінарным правапарушэннем дзеянне, здзейсненае навучэнцам з ліку асоб з цяжкімі і (або) шматлікімі фізічнымі і (або) псіхічнымі парушэннямі. За здзяйсненне навучэнцам дысцыплінарнай правіннасці ўстанаўліваецца дысцыплінарная адказнасць, якая выяўляецца ў прымяненні да яго наступных мер дысцыплінарнага спагнання: заўвага; вымова; адлічэнне. Да дысцыплінарнай адказнасці прыцягваецца навучэнец, які дасягнуў да моманту здзяйснення дысцыплінарнага парушэння ўзросту чатырнаццаці гадоў, а навучэнец з ліку асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця — сямнаццаці гадоў. Адлічэнне як мера дысцыплінарнай адказнасці можа быць прыменена за: працяглую адсутнасць (больш трыццаці дзён) без уважлівых прычын на навучальных занятках на працягу навучальнага года; сістэматычнае (паўторнае на працягу навучальнага года) невыкананне або неналежнае

выкананне абавязкаў навучэнцам, калі да яго раней прымяняліся меры дысцыплінарнага спагнання. Адлічэнне як мера дысцыплінарнага спагнання не прымяняецца да: вучня, які не завяршыў засваенне зместу адукацыйнай праграмы базавай адукацыі, адукацыйнай праграмы спецыяльнай адукацыі на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі для асоб з інтэлектуальнай недастатковасцю, не прайшоў выніковую атэстацыю за перыяд атрымання агульнай базавай адукацыі пры засваенні зместу адукацыйнай праграмы спецыяльнай адукацыі на ўзроўні агульнай сярэдняй адукацыі; вучня, які не дасягнуў узросту шаснаццаці гадоў. Права выбару меры дысцыплінарнага спагнання належыць кіраўніку Установы. Пры выбары меры дысцыплінарнага спагнання ўлічваюцца цяжар дысцыплінарнай правіннасці, прычыны і абставіны, пры якіх яна здзейснена, папярэднія паводзіны навучэнца. Звесткі аб прымяненні меры дысцыплінарнага спагнання даводзяцца да законных прадстаўнікоў непаўналетняга навучэнца і заносяцца ў асабістую справу навучэнца. Парадак прымянення мер дысцыплінарнага спагнання, абскарджання рашэння аб прымяненні меры дысцыплінарнага спагнання да вучня, парадак зняцця і пагашэння мер дысцыплінарнага спагнання вызначаецца згодна з заканадаўствам.

9.7.1. Педагагічныя работнікі маюць права на: абарону прафесійнага гонару і годнасці; забеспячэнне ўмоў для ажыццяўлення прафесійнай дзейнасці; творчую ініцыятыву, свабоду выбару педагагічна абгрунтаваных формаў і метадаў навучання і выхавання, навучальных выданняў і сродкаў навучання; доступ да вучэбна-праграмнай, вучэбна-метадычнай дакументацыі, інфармацыйна-аналітычным матэрыялам; удзел у абнаўленні, распрацоўцы і вызначэнні структуры і зместу структурных элементаў навукова-метадычнага забеспячэння адукацыі; удзел у навуковай, навукова-тэхнічнай, эксперыментальнай, інавацыйнай, міжнароднай дзейнасці Установы; удзел у кіраванні Установай; павышэнне кваліфікацыі; маральнае і матэрыяльнае заахвочванне за поспехі ў педагагічнай дзейнасці; аб'яднанне ў прафесійныя саюзы, іншыя грамадскія аб'яднання, дзейнасць якіх не супярэчыць заканадаўству; штомесячную кампенсацыю расходаў на набыццё вучэбнай і метадычнай літаратуры ў парадку і на ўмовах, якія вызначаюцца Урадам Рэспублікі Беларусь, поўную педагагічную нагрузку, устаноўленую нарматывамі на атэстацыю ў адпаведнасці з парадкам, устаноўленым Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь; сацыяльныя гарантыі і кампенсацыі ў адпаведнасці з заканадаўствам; абірацца і быць абранымі ў органы самакіравання. Іншыя правы педагагічных работнікаў устанаўліваюцца

заканадаўствам і іншымі лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Установы.

9.7.2. Педагагічныя работнікі абавязаны: ажыццяўляць сваю дзейнасць на прафесійным узроўні, які забяспечвае рэалізацыю адукацыйных праграм, праграм выхавання; выконваць прававыя, маральныя і этычныя нормы; паважаць гонар і годнасць навучэнцаў і іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу; павышаць свой прафесійны ўзровень, праходзіць атэстацыю; весці здаровы лад жыцця, прапагандаваць яго сярод навучэнцаў; выконваць спецыяльныя ўмовы, неабходныя для атрымання адукацыі асобамі з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця; садзейнічаць выяўленню і развіццю індывідуальных творчых здольнасцяў вучняў; весці прафілактычную работу па папярэджанню правапарушэнняў сярод навучэнцаў Установы; своєчасова інфармаваць законных прадстаўнікоў навучэнца пра парушэнне ім Статута і правіл унутранага працоўнага распарадку Установы; аказваць уплыў на фарміраванне ў навучэнцаў якасцей грамадзяніна, патрыёта, культуры паводзін; выбіраць найбольш аптымальныя тэхналогіі і формы навучання і выхавання; прапагандаваць педагагічныя веды, весці работу з законнымі прадстаўнікамі навучэнцаў; выконваць загады і распараджэнні дырэктара Установы і яго намеснікаў, рашэнні, прынятыя педагагічным саветам; арганізоўваць у выпадку неабходнасці своєчасовую вучэбную дапамогу вучням; весці ўстаноўленую дакументацыю па выкладаемаму прадмеце, па класе, прадстаўляць кіраўніцтву школы звесткі аб паспяховасці, сачыць за станам дзённікаў, падручнікаў вучняў; праводзіць мерапрыемствы, якія садзейнічаюць умацаванню здароўя вучняў, арганізоўваць іх грамадска карысная праца; на працягу навучальнага дня высвятляць прычыну адсутнасці вучня ў школе і дакладваць адміністрацыі; наведваць сем'і навучэнцаў на даму; праходзіць папярэдні медыцынскі агляд пры паступленні на працу і перыядычныя медыцынскія агляды ў парадку, які ўстанаўліваецца Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. Іншыя абавязкі педагагічных работнікаў устанаўліваюцца заканадаўствам і іншымі лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Установы. Педагагічным работнікам забараняецца выкарыстоўваць адукацыйныя і выхаваўчыя працэсы ў палітычных мэтах або для прымушэння навучэнцаў да дзеянняў, якія супярэчаць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і заканадаўству.

9.8. Законнымі прадстаўнікамі непаўналетніх навучэнцаў Установы з'яўляюцца іх бацькі, усынавіцелі (удачарыцелю), апекуны, папачыцелі. Законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў

прадстаўляюць правы і законныя інтарэсы непаўналетніх навучэнцаў у грамадскіх адносінах у сферы адукацыі без спецыяльных паўнамоцтваў.

9.8.1. Законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў маюць права на: азнаямленне з пасведчаннем аб дзяржаўнай рэгістрацыі, устаўнымі дакументамі, а таксама з вучэбна-праграмнай дакументацыяй Установы; удзел у кіраванні Установай; абарону правоў і законных інтарэсаў навучэнцаў; азнаямленне з ходам і зместам адукацыйнага працэсу, вынікамі вучэбнай дзейнасці навучэнцаў; атрыманне інфармацыі аб усіх відах абследаванняў (медыцынскіх, псіхалагічных, педагогічных) навучэнцаў, якія праводзяцца ва Установе; уважлівае і паважлівае стаўленне педагогічных і іншых работнікаў Установы да асобы дзіцяці, стварэнне ва Установе належных умоў для ўтрымання, харчавання і выхавання, паўнаважнай адукацыі ў адпаведнасці з індывідуальнымі магчымасцямі і здольнасцямі дзіцяці;

Іншыя правы законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў устанаўліваюцца заканадаўствам і іншымі лакальнымі нарматыўнымі прававымі актамі Установы.

9.8.2. Законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў абавязаны: забяспечваць умовы для атрымання адукацыі і развіцця навучэнцаў; паважаць гонар і годнасць іншых удзельнікаў адукацыйнага працэсу; выконваць патрабаванні ўстаўных дакументаў, правілаў унутранага распарадку для навучэнцаў; прымаць неабходныя меры для атрымання дзіцём агульнай базавай адукацыі; ажыццяўляць пераемнасць у выхаванні дзяцей у сям'і і Установе.

Не дапускаецца ўмяшанне законных прадстаўнікоў вучняў у выбар педагогічным работнікам Установы метадаў навучання, адпавядаючых заканадаўству. Законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў Установы ў адпаведнасці з заканадаўствам нясуць адказнасць за неналежнае выхаванне дзіцяці. Іншыя абавязкі законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў вызначаюцца ва ўстаноўленым законам парадку.

9.9. Педагогічныя работнікі, навучэнцы, законныя прадстаўнікі непаўналетніх навучэнцаў у адпаведнасці з заканадаўствам нясуць адказнасць за пашкоджанне памяшканняў і будынкаў Установы, вучэбнага абсталявання, інвентара і іншай маёмасці, кампенсуюць нанесеную Установе шкоду ў поўным аб'ёме.

РАЗДЗЕЛ 10. МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

10.1. Установа мае права ў адпаведнасці з заканадаўствам прымаць удзел у міжнароднай дзейнасці па пытаннях адукацыі, сацыяльнай

працы, павышэння кваліфікацыі работнікаў (педагагічнага складу), практычнай падрыхтоўкі педагогаў, узаемадзейнічаць з дзяржаўнымі, грамадскімі, вытворчымі арганізацыямі і ўстановамі, у тым ліку замежнымі.

10.2. Установа мае права заключаць пагадненні з замежнымі ўстановамі (адукацыйнымі) аб абмене педагагічнымі работнікамі і вучнямі, аб стварэнні сумесных (асацыяраваных) устаноў па ўзгадненні з аддзелама адукацыі, спорту і турызму Вілейскага раённага выканаўчага камітэта.

10.3. Міжнароднае супрацоўніцтва ў сферы адукацыі ажыццяўляецца на прынцыпах незалежнасці, роўнасці, узаемнай выгады, узаемнай павагі ў адпаведнасці з заканадаўствам і не павінна наносіць шкоду суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, нацыянальнай бяспецы і інтарэсам асобы, грамадства і дзяржавы.

РАЗДЗЕЛ 11. ПАРАДАК РЭАРГАНІЗАЦЫІ І ЛІКВІДАЦЫІ УСТАНОВЫ

11. Рэарганізацыя і ліквідацыя Установы, праходжанне атэстацыі і дзяржаўнай акрэдытацыі ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам. Рашэнне аб рэарганізацыі і ліквідацыі прымаецца Заснавальнікам ці па рашэнню гаспадарчага суда або рэгіструючага органа ў выпадках і парадку, устаноўленых заканадаўствам. Рэарганізацыя і ліквідацыя Установы ажыццяўляецца, як правіла, па заканчэнні навучальнага года. Заснавальнік прымае меры па пераводзе навучэнцаў з іх згоды, згоды законных прадстаўнікоў непаўналетніх навучэнцаў у іншыя ўстановы адукацыі, якія рэалізуюць адпаведныя адукацыйныя праграмы, у парадку, які ўстанаўліваецца Урадам Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ 12. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

12.1. Від Установы можа быць зменены.

12.2. Рашэнне аб змяненні віду Установы прымаецца Заснавальнікам па ўласнай ініцыятыве альбо па ініцыятыве Установы пры сукупнасці наступных умоў:

12.2.1. абгрунтаванні неабходнасці змянення віду Установы;

12.2.2. адпаведнасці Установы крытэрыям заяўленай выгляду;

12.2.3. узгаднення з адпаведным мясцовым выканаўчым і распарадчым органам.

12.3. Установа абавязана ў двухмесячны тэрмін унесці ў Статут адпаведныя змены ці дапаўненні і прадставіць іх ва ўстаноўленым парадку для дзяржаўнай рэгістрацыі ў выпадках: змены ўласніка маёмасці; змены складу заснавальнікаў; змены назвы Установы; змены іншых фактычных абавязацельстваў, звесткі аб якіх у адпаведнасці з заканадаўствам павінны змяшчацца ў Статуце; змены заканадаўства, у адпаведнасці з якім патрабуецца ўнясенне змяненняў і (або) дапаўненняў у Статут, калі іншыя тэрміны не ўстаноўлены гэтым заканадаўствам.

12.4. У выпадку змены месцазнаходжання Установы на працягу дзесяці рабочых дзён з дня змянення месцазнаходжання абавязаны накіраваць у рэгіструючы орган адпаведнае апавяшчэнне.